

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio LXXXIV. De privilegio exemptivo decimarum, qualiter sit
intelligendum, & quando eidem derogatum censeatur, item privilegio
persipiendi decimas & ejus derogatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

DECISIO LXXXIV.

De privilegio exemptivo decimarum, qualiter sit intelligendum, & quando eidem derogatum censetur, item privilegio percipiendi decimas & ejus derogatione.

ILLVSTRISS. SERAPHINO.

Valentina decimarum.

Mercurii 1. Julii 1598.

Inter impressas
Seraphini decis.
1293.

SUMMARIUM.

- 1 Exemptio decimarum concessa in vim privilegii intelligi debet, quoad decimas, quae ex juris communis dispositione debentur, non quae jure specialiter particulari concessione, praesertim ex causa onerosa, & quasi contractu solvantur.
- 2 Privilegio concesso ex causa onerosa, & ex quasi contractu, Papa non solet de facili derogare.
- 3 Derogationes generales ad ignorata non trahuntur.
- 4 Papa praesumitur non habere notitiam juris ex speciali concessione competentis, sed ejus tantum, quod ex juris communis dispositione competit.
- 5 Nunquam censetur priori privilegio derogatum per aliud subsequens; nisi de illo fiat mentio propter praesumptionem illius ignorantiam in Papa.
- 6 Clausula privilegiorum valde praegnantia, & habentes vim specialis derogationis, non porriguntur ad ea, quae praesumuntur ignorata; sed tantum ad ea, quorum verisimiliter Papa notitiam habet, & in quibus non requiritur specialis derogatio.
- 7 Derogatio regulae de jure quaesito non tollendo, non ampliat, nec extendit principalem dispositionem, sed solum operatur respectu eorum, quae in privilegio comprehenduntur.
- 8 Derogatio regulae de jure quaesito non tollendo, non tollit privilegium & jus speciale, prout dicitur de clausula sublata, num sequenti.
- 10 Declaratur Puteus decis. 332. lib. 3.

Archie-

Archiepiscopus & Capitulum Ecclesie Valentinae possident duas ex tribus
 partibus decimarum, de quibus agitur, ex donatione Don. Jacobi Regis Hi-
 spaniarum, qui earum Dominus erat, ex concessione Urbani. II. qui has de-
 cimas concesserat Regi, ejusque Successoribus in terris & Regnis jure belli recupe-
 ratas à Saracenis, vel ex eorum propriis hereditatibus fundatis, ut habetur in privile-
 gio Urbani, & donatione Regis, qui titulus fuit per Dominos approbatus, *coram*
R. P. D. meo Pamphilio. 27. Novembris 1596. R. R. Patres Societatis Jesuitarum pra-
tendebant eorum bona & loca esse libera à solutione decimarum, vigore privilegio-
rum eis à diversis Romanis Pontificibus concessorum: Unde lite introducta fuit du-
bitatum an privilegia Patrum Jesuitarum relevent in casu, de quo agitur: Et causa
maturè discussa, fuit per Dominos ananiami sententiâ conclusum, non relevere;
hocque potissimum ex eo fundamento, quod omnes exemptiones vigore privilegio-
rum summorum Pontificum concessae in materia decimarum intelligi debent de ex-
emptione solutionis earum decimarum, quae Parochis, vel aliis personis, aut Colle-
giis ex juris communis dispositione debentur, non autem earum decimarum, quae
jure speciali, ex aliqua particulari concessione ex privilegio debentur; maxime si ta-
lis concessio particularis facta fuit ex causa onerosa, & ex quasi contractu Principis;
his enim non solet Papa facillè derogare, cum teneatur stare pactis, & Conventioni-
bus per ipsum initis; tum etiam, quia derogationes generales non solent trahi ad i-
gnorata, praesumitur autem Papam non habere notitiam juris ex speciali concessione
competentis, sed ejus tantum, quod ex juris communis dispositione competit, ut fuit
resolutum in hac causa coram R. P. D. meo Pamphilio 9. Junii 1577. & fuerat idem di-
ctum in una Toletana Annatorum coram R. P. D. meo Orano, 23. Januarii 1589. per do-
ctrinam communem Doctorum in C. 1. de resc. dicentium nunquam censeri derogatum
priori privilegio per aliud subsequens, nisi de illo fiat mentio propter illius praesum-
ptam ignorantiam in Papa. L. decurionibus C. de silentiar. lib. 11. l. 1. in L. C. postquam
liti. num. 11. C. de pact. Fel. in C. nonnulli num. 23. de script. Dec. inc. qua in Ecclesia
rum. n. 44. de Consi. P. n. decis. 93. lib. 3. & in specie in terminis nostris exstat allegatio
Roderici Suarez. 28. nu. 9. cum sequentibus à Dominis approbata, Non obstant Clau-
sula privilegiorum ex adverso allegatorum, quae videntur valdè praegnantés, &
habere vim specialis derogationis, ut per Anchar. consil. 335. n. 2. Alex. consil. 187. lib. 5.
Dec. consil. 53. num. s. cum similibus, quia non potriguntur ad ea, quae praesumuntur
ignorata, sed tantum ad ea, quorum verisimiliter Papa notitiam habebat, & in qui-
bus non requiritur specialis derogatio, Curt. jun. consil. 130. num. 31. part. 3. purpurat.
consil. 18. num. 42. Socin. jun. consil. 77. num. 60. & 126. lib. 1. Natta. consil. 209. num. 6.
Et fuit dictum in una Tarvina plebis coram R. P. D. meo Mellino 18. Junii 1593. quod ma-
ximè procedit in casu isto, in quo Archiepiscopus & Capitulum vicissim ex causa re-
muneracionis concesserunt Regi plura, de quibus per informantes, Non obstat quod in
privi-

privilegiis Societatis ad sint plures & prægnantiores clausulæ, quam in privilegio Fratrum S. Hieronymi, contra quos Rotatuli sententiam, quia aliqua alio tendunt, nempe ut capiant aliud genus decimarum, quæ pro defensione patriæ, vel expeditione contra infideles imponuntur, & hæc nihil commune habent cum decimis de quibus agitur. Quæ verò respiciunt derogationem privilegiorum ad instantiam Imperatorum & Regum concessorum, non tangunt casum istum, præterquam quod verba non conveniunt decimis de quibus agitur, quæ non sunt concessæ ad instantiam Imperatorum vel Regum, sed sunt ex contractu. *Natta consil. 66, num. 78. Felin. in d. cap. nonnulli num. 19. de rescript. Roman. consil. 439. num. 16. Roland. consil. 13. num. 32. lib. 3. Peregrin. decis. 46. lib. 3.* Ideò illa verba intelligi debent de extraordinariis, quæ aliquando ad tempus, non autem in perpetuum à Pontificibus et causa imponuntur, ut per *Put. dec. 65. lib. 3.* Verùm decimæ de quibus agitur non sunt ordinariæ de sui natura, sed donatæ Regi, ut jam deductum fuit, quæ inter præterea colliguntur ex eo, quod privilegium eximit à quibuscumque decimis, etiam Papalibus, quæ dicuntur extraordinariæ; nam aliæ sunt impostæ à jure divino, licet auctoritate Papæ translatae de una persona in aliam ex causa onerosa, ut jam deductum fuit.

- 7 Non obstat quod derogatum sit in privilegio Societatis Regularum de non tollendo jure quaesito, quia dicta derogatio non ampliat, neque extendit principalem dispositionem, sed solum operatur respectu eorum, quæ in privilegio sunt comprehensa. *Felin. in cap. licet num. 7. de off. Ordin. Sarnen. super reguli. de infirm. regim. quest. 34. num. 3. Paris. consil. num. 91. lib. 1. Dec. consil. 10. lib. 4. Butrius consil. 19. Regia. decis. 333.* & in specie quod non deroget privilegio & juri speciali, tradit glossa in cap. 1. verb. consuetudine de capell. *Monach. in 6. Castren. consil. 187. num. 1. circa medium lib. 2.* & in simili dictum fuit de clausula sublata in decis. *R. P. D. mei Pamphili 9. l. 1. 1592. & coram eodem in Calaguriana de victoria 15. Junii 1592.*
- 10 Non obstat quod dicitur Privilegium Urbani concessum Regi, non debere extendi ad Successores singulares. *Put. decis. 332. lib. 3.* quia Puteus non loquitur, quando quis est successor particularis in re ipsa donata, tunc enim ei quaeritur una cum sui qualitibus, ut in terminis donationis tradit *Socin. jun. consil. 74. num. 27. lib. 3.* Sed neque etiam hic agitur de extensione, sed an istæ decimæ comprehendantur sub exemptione Societatis. Et ex his conclusum eodem jure, quantum ad hunc articulum attinet, esse censenda privilegia Societatis cum privilegiis aliorum Regularium, contra quos fuit jam causa decimæ, & per sententiam terminata, ideoque non relevare casu de quo agitur.

